

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Дека́н географічного факультету
Іван Калинич /Іван КАЛИНИЧ/
« 30 » червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОГРАФІЯ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта. Географія
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Географія Карпатського регіону**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта**, предметної спеціальності **014.07 Середня освіта. Географія**, освітньої програми «**Географія**».

Укладач: Салюк Мар'яна Романівна, доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **Фізичної географії та раціонального природокористування**

протокол № 11 від «23» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Степан ПОП

Схвалено методичною комісією географічного факультету

протокол № 10 від «29» червня 2022 р.

Голова методичної комісії Людвиг ПОТІШ

© Салюк М.Р., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	4-й	5-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 7	VII	IX
	Лекції:	
	36 год.	10 год.
	Практичні (семінарські):	
	24 год.	8 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні: -	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	60 год.	102 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Географія Карпатського регіону**» є вивчення природно-ресурсного потенціалу регіону, щодо вирішення теоретичних і практичних питань розвитку господарства і науки, дослідження економічного потенціалу, стану, структури і перспектив розвитку в контексті інших регіонів України; розширити у майбутніх бакалаврів знання про геоситуацію в Карпатському регіоні.

Завдання курсу:

- пізнання об'єкту, предмету, структури та зв'язків географії Карпатського регіону із суміжними науки географічного циклу;
- здатність аналізувати природно-географічне, суспільно-географічне та геополітичне положення регіону;
- розуміти теоретичні та практичні проблеми демографічної ситуації регіону, сучасний стан працересурсного потенціалу;
- здатність аналізувати природно-ресурсний потенціал та господарську спеціалізацію регіону;
- встановлення місця та ролі Карпатського регіону у системі інших районів нашої держави;
- уявлення про цілі та завдання регіонального аналізу як складової частини регіональної політики і регіонального розвитку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).

ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

ПК 4. Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах.

ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення господарства України та свого регіону.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Географія Карпатського регіону**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): «Географія»:

ОК 2.9 « Фізична географія материків та океанів і методика її навчання»;

ОК 2.11 « Основи суспільної географії »;

ОК 2.12 « Регіональна економічна у соціальна географія».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Географія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.	РН 1
Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.	РН 5
Знає та розуміє основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки.	РН 13
Пояснює просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.	РН 14
Описує основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.	РН 15
Пояснює зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулює наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.	РН 16
Застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.	РН 18
Уміє характеризувати природні ландшафти і регіони, пояснювати їхні особливості та взаємозв'язки, сформовані географічним положенням й іншими географічними чинниками (зокрема під час навчальних польових практик).	РН 19
Характеризує і оцінює природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знає і розуміє географічні особливості свого адміністративного регіону.	РН 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Земельні ресурси»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр РН
У процесі вивчення курсу здобувач повинен знати: - особливості природно-географічного та геополітичного положення регіону; - причинно-наслідкові зв'язки природно-ресурсного потенціалу з особливостями розвитку регіону; - природний, ресурсний, працересурсний та господарський потенціал регіону; - особливості демографічної ситуації та демографічної політики; - найбільш характерні риси розвитку господарського комплексу регіону; - об'єкти природно-заповідного фонду.	РН 1, 13, 15, 19, 21
Володіти і уміти: - теоретичними та методологічними основами курсу; - підходами до вивчення складних взаємозв'язків природи і людини в межах Карпатського регіону; - методами і методологією регіонального аналізу; - характеризувати проблеми та перспективи розвитку цього регіону;	РН 1, 5, 14, 15, 16, 18, 21

- характеризувати економічні й екологічні проблеми регіону, а також встановити спільні і відмінні риси розвитку господарства окремих областей регіону; - визначати спектри регіональних геоecологічних проблем; визначати шляхи вирішення геоecологічних проблем; - проводити оцінку геопросторової ситуації на регіональному рівні.	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда), практичні (практична робота), наочні (ілюстрації, демонстрації).

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточне усне опитування;
- модульне опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виконання практичних робіт;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування на практичних заняттях, спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів; виконання самостійної роботи.

Форма модульного контролю: контрольна робота з тем змістовного модуля.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі усної перевірки знань.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	CP	45	100
10	10	10	5	5	5	10		

T1, T2 ... – теми практичних робіт

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	CP	45	100
10	10	10	5	10	10		

T5, T6 ... – теми практичних робіт

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	45	5	45
Презентація			1	10
Реферат	1	10		
Модульна контрольна робота	1	45	1	45
Разом	8	100	7	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Географія

Карпатського регіону» проводиться двічі на семестр, згідно розкладу модульних контролів визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на практичні заняття. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за практичні роботи та самостійну роботу. Максимальна кількість балів одержаних під час контрольної роботи становить 50. Структура модульної контрольної роботи – це тестові запитання, теоретичні запитання, а також робота з картографічним матеріалом, які дають можливість оцінити навчальні досягнення здобувача. Причому у роботі враховується повнота викладу матеріалу, його логічна послідовність, структурність, акуратність оформлення роботи, тощо.

Здобувач, який не з'явився на модульну контрольну роботу (з поважних причин, підтверджених документально) має право повторно пройти контроль. Перескладання підсумкового модульного контролю здобувачами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці (менше зазначеної в п.5), проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Під час другого модульного підсумкового контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених здобувачем. Якщо здобувач набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами підсумкового модульного контролю на момент оголошення результатів. У разі, якщо здобувач бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік за всією програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання модульного циклу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка: національна та ECTS	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно А	Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
82-89	Добре В	Студент повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою
74-81	Добре С	Студенту розкрив теоретичні питання, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.
64-73	Задовільно D	Студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння матеріалу.
60-63	Задовільно E	Студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі.
35-59	Незадовільно FX	Студенту не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.
0-34	Незадовільно F	Студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою

	думку навіть на елементарному рівні.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий контроль з дисципліни «**Географія Карпатського регіону**» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю усна. Критерії оцінювання зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома здобувачів на першому занятті.

Якщо здобувач за результатами підсумкового модульного контролю набрав 60 і більше балів, а на заліку отримав менше 60 балів, то викладач має право з метою з'ясування повноти оволодіння програмою дисципліни, сформованості умінь та навичок, поставити додаткові питання в межах програми навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем з врахуванням балів, отриманих за відповіді на додаткові питання. Під час відповіді студента на питання враховується повнота розкриття питань; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; логіка викладення, культура мови; аналітичні міркування, уміння робити порівняння і висновки.

Критерії оцінювання зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Особливості географічного середовища в Карпатському регіоні.

Тема 1. Географія Карпатського регіону в системі географічних наук. Геополітичне положення. Об'єкт, предмет, завдання, мета та методи вивчення курсу. Формування території Карпатського регіону. Адміністративно-територіальний устрій. Геополітичне положення.

Тема 2. Історія становлення й основні чинники вивчення географії Карпатського регіону. Розвиток комплексних досліджень у Карпатському регіоні. Основні чинники вивчення сучасної географії Карпатського регіону. Формування території краю та адміністративно-територіальний поділ. Геополітичне положення Карпатського регіону.

Тема 3. Геологічна будова Карпатського регіону. Геологічна будова та стратиграфія. Палеогеографія краю. Етапи геологічної історії. Четвертинні відклади. Сейсмічність.

Тема 4. Корисні копалини. Геоморфологічна характеристика. Паливні корисні копалини. Металеві корисні копалини. Неметалеві корисні копалини. Геоморфологічна будова Волино-Поділля. Геоморфологічна будова Українських Карпат. Основні форми рельєфу

Тема 5. Кліматичні особливості Карпатського регіону. Основні кліматоутворюючі чинники регіону. Метеорологічні характеристики. Мікрокліматична регіоналізація. Кліматичне районування Карпатського регіону. Небезпечні атмосферні явища.

Тема 6. Гідрологічні умови та водні ресурси. Загальна характеристика гідрологічної мережі. Внутрішні води. Підземні води.

Тема 7. Ґрунтовий покрив та земельні ресурси. Походження ґрунтів. Характеристика ґрунтового покриву. Ґрунтово-географічне районування. Структура земельних ресурсів регіону.

Тема 8. Рослинний і тваринний світ. Рослинний покрив. Геоботанічне та флористичне районування. Тваринний світ. Зоогеографічне районування. Ландшафтна структура.

Тема 9. Ландшафтне різноманіття. Фізико-географічне районування Карпатського регіону. Класифікація ПТК. Фізико-географічне районування території. Географічні проблеми раціонального використання природних ресурсів.

Змістовий модуль 2. Соціально-економічний розвиток Карпатського регіону.

Тема 10. Природоохоронні території Карпатського регіону. Природні заповідники. Біосферні заповідники. Національні природні парки.

Тема 11-13. Населення та працересурсний потенціал. Природний та механічний рух населення. Розселення населення. Національний склад населення. Трудові ресурси.

Тема 14-17. Господарський комплекс Карпатського регіону. Загальна характеристика промисловості. Агропромисловий комплекс. Транспортна система та інфраструктура регіону. Науково-технічний потенціал.

Тема 18. Рекреаційно-туристичний комплекс – важлива складова господарства Карпатського регіону. Рекреаційні ресурси Карпатського регіону. Санаторії, курорти, туристичні комплекси. Інфраструктурна розбудова туристичного комплексу Карпатського регіону.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>денна</i>					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Географія Карпатського регіону в системі географічних наук. Геополітичне положення.	7	2	1			3
Тема 2. Історія становлення й основні чинники вивчення географії Карпатського регіону.	7	2	1			3
Тема 3. Геологічна будова Карпатського регіону. Корисні копалини.	7	2	2			3
Тема 4. Геоморфологічна характеристика.	9	2	1			3
Тема 5. Кліматичні особливості Карпатського регіону.	11	2	1			3
Тема 6. Гідрологічні умови та водні ресурси.	11	2	2			3
Тема 7. Ґрунтовий покрив та земельні ресурси.	9	2	1			3
Тема 8. Рослинний і тваринний світ.	9	2	1			3
Тема 9. Ландшафтне різноманіття. Фізико-географічне районування Карпатського регіону.	10	2	1			3

Модульна контрольна робота	1		1			3
Разом за модуль	60	18	12			30
Модуль 2						
Тема 10. Природоохоронні території Карпатського регіону	11	4	2			6
Тема 11-13. Населення та працересурсний потенціал.	18	6	3			6
Тема 14-17. Господарський комплекс Карпатського регіону.	19	6	4			6
Тема 18. Рекреаційно-туристичний комплекс – важлива складова господарства Карпатського регіону.	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	1		1			6
Разом за модуль	60	18	12			30
Разом за семестр	120	36	24			60

(заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Тема 1. Географія Карпатського регіону в системі географічних наук. Геополітичне положення.	9	0,5	0,5			6
Тема 2. Історія становлення й основні чинники вивчення географії Карпатського регіону.	11	0,5	0,5			8
Тема 3. Геологічна будова Карпатського регіону. Корисні копалини.	11	1	1			8
Тема 4. Геоморфологічна характеристика.	9	0,5	0,5			8
Тема 5. Кліматичні особливості Карпатського регіону.	11	0,5	0,5			8
Тема 6. Гідрологічні умови та водні ресурси.	11	0,5	1			8
Тема 7. Ґрунтовий покрив та земельні ресурси.	9	0,5	0,5			8
Тема 8. Рослинний і тваринний світ.	9	0,5	0,5			8
Тема 9. Ландшафтне різноманіття. Фізико-географічне районування Карпатського регіону.	10	1	0,5			8
Тема 10. Природоохоронні території Карпатського регіону	11	0,5	1			8
Тема 11-13. Населення та працересурсний потенціал.	18	1	1			8
Тема 14-17. Господарський комплекс Карпатського регіону.	19	1	1			8
Тема 18. Рекреаційно-туристичний комплекс – важлива складова господарства Карпатського регіону.	10	0,5	0,5			8
Разом за семестр	150	10	8			102

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Історія становлення й основні чинники вивчення географії Карпатського регіону.	1	1
2	Геологічна, геоморфологічна будова та корисні копалини КР.	2	1
3	Гідрокліматичні ресурси. Ґрунти та земельні ресурси КР.	1	1
4	Ландшафтне різноманіття КР.	1	1
5	Природоохоронні території Карпатського регіону.	1	1
6	Населення та працересурсний потенціал Карпатського регіону.	2	1
7	Господарський комплекс Карпатського регіону.	2	1
8	Агропромисловий комплекс Карпатського регіону.	1	0,5
9	Екологічний стан довкілля Карпатського регіону.	1	0,5
Разом		12	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розвиток природоохоронних ініціатив в Карпатському регіоні.	3	5
2	Причини ландшафтного та біологічного різноманіття в горах.	3	5
3	Природнича регіоналізація Карпатського регіону.	3	5
4	Зміни структури землекористування і трансформація природних компонентів.	3	5
5	Екологічні «гарячі точки» в Карпатському регіоні.	3	5
6	Географічні фактори впливу на територіальний розвиток у Карпатському регіоні.	3	5
7	Сталий транспорт та інфраструктура	3	5
8	Ресурси поверхневих і підземних вод та їх раціональне використання.	3	5
9	Структура лісового фонду в Українських Карпатах.	3	5
10	Сировинні та енергетичні ресурси Карпатського регіону.	3	5
11	Фактори впливу транспортної мережі на довкілля.	3	5
12	Рекреаційно-туристичний потенціал Українських Карпат.	3	5
13	Структура моніторингу довкілля в Українських Карпатах.	3	5
14	Стале та інтегроване управління водними ресурсами та річковими басейнами	3	5
15	Промисловість та енергетика Карпатського регіону	3	5
16	Створіть електронну презентацію (в програмі <i>Power point</i>) на тему «Геологічна будова та рельєф Карпатського регіону».	3	5
17	Розробіть систему роздаткових дидактичних матеріалів на тему «Ґрунти та земельні ресурси Карпатського регіону»	3	5
18	Створіть електронну презентацію (в програмі <i>Power point</i>) на тему «Внутрішні води Карпатського регіону».	3	5
19	Створіть електронну презентацію (в програмі <i>Power point</i>) на тему «Природоохоронні території Карпатського регіону».	3	6

20	Створіть електронну презентацію (в програмі Power point) на тему «Корисні копалини Карпатського регіону».	3	6
	Разом	60	102

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

- дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи; презентації; підручники та навчальні посібники; нормативні документи тощо).
- мультимедійні засоби (електронні підручники, стенди, моделі, ресурси Інтернету) для пред'явлення дидактичного матеріалу;
- пакет завдань для модульного та підсумкового контролю.

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://e-learn.uzhnu.edu.ua>, електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Немець Л. М., Сільченко Ю. Ю., Вірченко П. А. Економічна і соціальна географія України. Навчальний посібник. – Харків, 2014. – 265 с.
2. Дністрянський М.С. Етнополітична географія України: проблеми, теорії, методології, практики. Львів. – 2006.
3. Байцар А. Л. Фізична географія України : навчально-методичний посібник / А. Л. Байцар. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 354 с.
4. Маринич О. М. Фізична географія України : підручник / О. М. Маринич, П. Г. Шищенко. – 3-тє вид., стер. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2006. – 511 с.
5. Руденко В. П. Географія природо-ресурсного потенціалу України. У 3-х част. : підручник. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 552 с.
6. Методичні матеріали до вивчення курсу “Географія Карпатського регіону” / М. Салюк, М. Микита, Ужгород: Видав. УжНУ “Говерла”, 2017. – 76 с.

Допоміжна література

1. Мельник А. Українські Карпати: еколого-ландшафтознавче дослідження. – Львів, 1999. – 286 с.
2. Природа Українських Карпат / Під ред. К.І. Геренчука. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1968. – 265 с.
3. Заставний Ф.Д. Географія України. – Львів: Світ, 1990.
4. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України.-К.: „Знання”-2003.
5. Природа Закарпатської області / Під ред. К.І. Геренчука. – Львів: ЛДУ, Вища школа, 1973.
6. Природа Львівської області / Під ред. К.І. Геренчука. – Львів: ЛДУ, Вища школа, 1979.
7. Природа Івано-Франківської області / Під ред. К.І. Геренчука. – Львів: ЛДУ, Вища школа, 1979.
8. Природа Чернівецької області / Під ред. К.І. Геренчука. – Львів: ЛДУ, Вища школа, 1978.
9. Природа України та її охорона. – К.: Політвидав України, 1975.
10. Природа Украинской ССР. Растительный мир. – К.: Наук. думка, 1985.
11. Гірські автомобільні дороги Українських Карпат: Аналіз пошкоджень паводком 1998 р. автомобільних доріг Закарпаття і рекомендації по попередженню руйнувань гірських автомобільних доріг Українських Карпат / Під ред. В.О. Герасимчука. – Ужгород: Закарпаття, 1999. – 272 с.)

12. Гори і люди (в контексті сталого розвитку): Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Рахів-2002 -604 с.
13. Гуцуляк Г., Андрійшин М. Система моніторингу земель Карпатського регіону України. – Косів, 1994. – 76 с.
14. Дослідження сучасної геодинаміки Українських Карпат / Максимчук В.Ю., Кузнєцова В.Г., Вербицький Т.З. та ін. – К.: Наук. думка, 2005. – 256 с.
15. Ковальчук І. Регіональний еколого-геоморфологічний аналіз. – Львів: Інститут українознавства, 1997. – 420 с.
16. Косоєць О.О., Самойленко Н.А. Катастрофічні гідрологічні явища на зламі століть в Українських Карпатах (Центральна геофізична обсерваторія, Київ, Україна).
17. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. “Екологічні та соціально-економічні аспекти катастрофічних стихійних явищ у карпатському регіоні (повені, селі, зсуви)”.
18. Перехрест С.М., Кочубей С.Г., Печковська О.М. Шкідливі стихійні явища в Українських Карпатах та засоби боротьби з ними. – К.: Наук. думка, 1971. – 197 с.
19. Рудько Г., Адаменко О. Екологічний моніторинг геологічного середовища. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2001. – 260 с.
20. Рудько Г., Кравчук Я. Інженерно-геоморфологічний аналіз Карпатського регіону України. – Львів, 2002. – 172 с.
21. Kondracki J. Karpaty. – Warszawa, 1989. – 263 s.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.carpathians.org>
2. <http://www.franko.lviv.ua/rasd>
3. <http://nd.water.usgs.gov/ukraine/index.html>
4. www.ulrmc.org.ua/services/zakarpattia/inormation_ua
5. www.rec.hu/tisza

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)